

NERASTNÉ SUROVINY V NÁRODNOM HOSPODÁRSTVE MINERALS IN THE NATIONAL ECONOMY

Nerastné suroviny predstavujú základ výroby v hutníctve, elektrotechnickom, chemickom, stavebnom, keramickom a sklárskom priemysle, ako aj v ďalších priemyselných odvetviach. Ťažba nerastných surovín (vrátane ťažby ropy a zemného plynu) sa v r. 2000 podieľala na tvorbe hrubého domáceho produktu (HDP) hodnotou 7 033 mil. Sk v bežných cenách. Predstavuje to 0,79 % z HDP (mierny pokles oproti 0,92 % z r. 1999). Podstatnú časť tvorí ťažba nerudných, stavebných a energetických surovín. Ťažba a spracovanie väčšiny nerudných a stavebných surovín (magnezit, vápenec, dolomit, sadrovec, stavebný kameň a i.) pokrýva v podstatnej miere ich domácu spotrebu.

Nerastné suroviny a výrobky na minerálnej báze predstavujú dôležitú položku zahraničného obchodu SR. Bilancia zahraničného obchodu v oblasti nerastných surovín je permanentne pasívna (obr. 1) v dôsledku veľkého objemu dovážaných minerálnych palív (ropa, zemný plyn, čierne uhlie) a rudných surovín (železné rudy, suroviny pre hutníctvo hliníka). Prehľad obchodnej štatistiky najvýznamnejších skupín nerastných surovín a výrobkov na minerálnej báze je v tab. 1.

Prehľad produkcie kovov, vybraných chemických, rafinovaných a nekovových minerálnych výrobkov je uvedený v tab. 2.

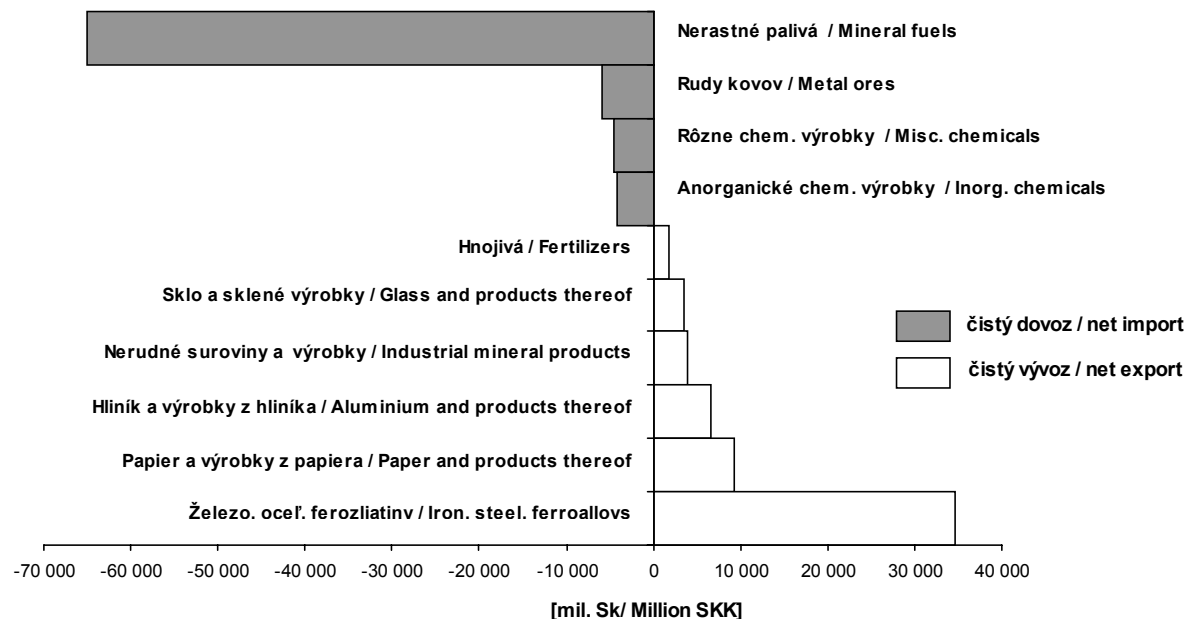
Zamestnanosť v banskom priemysle (tab. 3) má už niekoľko rokov trvale klesajúcu tendenciu, ktorá pokračovala aj v roku 2001. Pomerne výrazný pokles v posledných rokoch sa zaznamenal aj v energetickom sektore.

Minerals and mineral-based products are the basis of production for metallurgical, electricity, chemical, brick, ceramics, tile, glass and other industries in Slovakia. Mining and quarrying of minerals (including extraction of crude oil and natural gas) contributed 7,033 million SKK, or 0.79 %, to Gross Domestic Product (GDP) at factor costs in 2000 (slow decrease from 0.92 % of GDP in 1999).

Minerals and mineral-based products represent an important item of foreign trade of the Slovak Republic. Because of a large import volume of mineral fuels (crude oil, natural gas, hard coal) and metals (iron ore, zinc, materials for aluminium metallurgy) foreign trade balance has been permanently passive (Fig.1). Domestic consumption of these minerals is covered mainly by import. Review on trade in minerals and mineral-based products of significant meaning is shown in Tab.1. Production of industrial minerals (magnesite, limestone, dolomite, gypsum, bentonite, barite) covers in substantial volume domestic consumption.

Review on production of metals, selected chemicals, petroleum products and non-metallic mineral products in the Slovak Republic is shown in Tab.2.

Employment in the mining industry of Slovakia, shown in Tab.3, has permanently decreasing tendency within the last decade, which continued in 2001. Meaning decrease of employment was registered also in energy sector in the last years.

Obr. 1 Bilancia obchodu s vybranými nerastnými surovinami a výrobkami na minerálnej báze v r. 2000. (Zdroj: Štatistická ročenka Slovenskej republiky 2001).

Fig. 1 Balance of trade in selected minerals and mineral-based products in 2000 (Source: Statistical Yearbook of the Slovak Republic 2001).

Minerálne komodity a výrobky Mineral commodities and products	1997	1998	1999	2000
Nerastné palivá <i>Mineral fuels</i> ¹				
Import	61 846	50 293	60 668	103 420
Export	14 956	13 244	20 127	38 376
	- 46 890	- 37 049	- 40 541	- 65 044
Rudy kovov <i>Metal ores</i> ²				
Import	5 362	5 169	4 917	6 112
Export	368	288	364	292
	- 4 994	- 4 881	- 4 553	- 5 820
Železo, oceľ, ferozliatiny <i>Iron, steel, ferroalloys</i> ³				
Import	8 930	11 360	9 896	12 387
Export	40 054	40 056	34 481	46 916
	+ 31 124	+ 28 696	+ 24 585	+ 34 529
Hliník a výrobky z hliníka <i>Aluminium and products</i> ⁴				
Import	3 953	4 628	5 597	8 269
Export	9 152	9 481	10 835	14 948
	+ 5 199	+ 4 853	+ 5 238	+ 6 679
Meď a výrobky z medi <i>Copper and products</i> ⁵				
Import	2 391	1 953	1 605	2 139
Export	2 629	2 116	1 273	1 365
	+ 238	+ 163	- 332	- 774
Ostatné neželezné kovy a výrobky <i>Other non-ferrous metals and prod.</i> ⁶				
Import	1 397	1 380	1 258	1 702
Export	137	150	225	188
	- 1260	- 1 230	- 1 033	- 1 514
Nerudné suroviny a výrobky <i>Non-metallic mineral products</i> ⁷				
Import	1 718	1 688	1 838	2 165
Export	4 493	4 810	5 974	6 027
	+ 2 775	+ 3 122	+ 4 136	+ 3 862

Tab. 1 Prehľad zahraničného obchodu s nerastnými surovinami a výrobkami na minerálnej báze v mil. Sk. (Zdroj: Štatistická ročenka SR 2001).

Tab. 1 Review of foreign trade in selected minerals and mineral-based products in 1997-2000 [million SKK].

1 – položka 27 colného sadzovníka / item 27 of the Customs Tariff

2 – položka 26 colného sadzovníka / item 26 of the Customs Tariff

3 – položka 72 colného sadzovníka / item 72 of the Customs Tariff

4 – položka 76 colného sadzovníka / item 76 of the Customs Tariff

5 – položka 74 colného sadzovníka / item 74 of the Customs Tariff

6 – položky 78, 79 a 80 colného sadzovníka / items 78, 79 and 80 of the Customs Tariff

7 – položka 25 colného sadzovníka / items 25 of the Customs Tariff

Rok / Year	1996	1997	1998	1999	2000
Surové železo / Pig iron [kt]	2 928	3 072	2 756	2 987	3 000 e
Surová oceľ / Crude steel [kt]	3 458	3 484	3 178 ¹	3 420 ¹	3 500 e
Ferozliatiny / Ferroalloys [kt]	N	N	134	116	95
Meď / Copper [t]	N	55	21 626	1 432	42
Hliník / Aluminium [kt]	17	110	115	127	137
Cement [kt]	2 841	3 136	4 705	4 718	3 045
Vápn / Lime [kt]	764	685	744	759	754
Čiernouhoľný koks / Black-coal coke [kt]	1 708	1 730	1 515	1 615	N
Benzín / Petrol [kt]	1 370	1 381	1 053	1 121	1 373
Nafta / Diesel oil [kt]	1 729	1 791	1 896	1819	2 189
Hnojivá / Fertilizers [t]	N	N	3 371	2 795	3 384

Tab. 2 Prehľad produkcie kovov, vybraných chemických, rafinovaných a nekovových minerálnych výrobkov v SR. (Zdroj: Štatistická ročenka SR 1998, 1999, 2000, 2001; www.slovnaft.sk), ¹ konvertorová oceľ.

Tab. 2 Review on production of metals, selected chemicals, petroleum products and non-metallic mineral products in the Slovak Republic (Source: Statistical Yearbook of the Slovak Republic 1998, 1999, 2000, 2001, www.slovnaft.sk), ¹ converter steel

Odvetvie ťažby / Mining branch	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Hnedé uhlie a lignit / Brown coal & lignite	9 215	9 123	8 864	8 044	7 451	6 922
Ropa / Crude oil	461	498	551	349	248	245
Zemný plyn / Natural gas	360	335	308	286	144	142
Rudy / Ores	1 834	1 692	1 522	1 373	1 327	1 358
Magnezit / Magnesite	2 148	2 068	2 063	2 143	2 009	2 039
Soľ / Salt	107	110	81	80	90	96
Vápenec / Limestone	631	585	554	523	480	458
Stavebný kameň / Crushed stone	1 590	1 523	1 421	1 258	1 173	1 133
Štrkopiesky / Gravel sands	766	729	828	683	489	515
Tehliarske suroviny / Brick clays	93	119	124	102	99	83
Ostatné / Other	421 r	354 r	457 r	385 r	386 r	443
Spolu / Total	17 626	17 136	16 773	15 226	13 896	13 434

Tab. 3 Prehľad zamestnanosti v banskom priemysle v Slovenskej republike. (Zdroj: Správa o činnosti štátnej banskej správy SR za rok 2001).

Tab. 3 *Employment in the mining industry of the Slovak Republic (Source: State Mining Administration Report 2001).*